

Sygn. akt *I ACa 100/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Mikołaj Tomaszewski /spr./

Sędziowie: SA Ryszard Marchwicki

SA Ewa Staniszevska

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2018 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. Ł.**

przeciwko **Województwo (...) reprezentowane przez Marszałka Województwa (...)**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 19 października 2017 r. sygn. akt (...)

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 4050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Ryszard Marchwicki Mikołaj Tomaszewski Ewa Staniszevska

--	--	--

UZASADNIENIE

Powód J. Ł., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Zakład Usług (...) z siedzibą w N. S., wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 120.648,02 zł wraz z ustawowymi odsetkami od poszczególnych kwot wymienionych w treści pozwu oraz obciążenie strony pozwanej kosztami procesu.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 13 października 2016 r. referendarz sądowy uwzględnił żądanie pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana Województwo (...) wniosła o oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko procesowe oraz z ostrożności procesowej wniósł o miarkowanie nałożonych na niego kar umownych, podając że zadania wynikające z umów zostały wykonane przez powoda w całości, zaś wysokość kar na kwotę przekraczającą 120.000 zł jest niewspółmierne i rażąco wygórowana.

Na rozprawie w dniu 19 stycznia 2017 r. pełnomocnik powoda ograniczył żądanie pozwu o kwotę 7.648,02 zł objętą fakturą nr (...).

W piśmie procesowym z dnia 13 lipca 2017 r. powód wniósł o zapłatę na jego rzecz kwoty w wysokości 118.106,68 zł obejmującej należność główną w wysokości 113.000 zł oraz odsetki naliczone do dnia wniesienia pozwu w wysokości 5.106,68 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Na rozprawie w dniu 19 października 2017 r. pełnomocnik powoda wniosła o zasądzenie na rzecz powoda kwoty 113.000 zł wraz z odsetkami wskazanymi w pozwie.

Wyrokiem z dnia 19 października 2018r. Sąd Okręgowy w (...):

I. umorzył postępowanie co do kwoty 7.648,02 zł,

II. zasądził od pozwanego Województwa (...) reprezentowanego przez Marszałka Województwa (...) na rzecz powoda J. Ł. kwotę 56.500 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19.10.2017 r.,

III. w pozostałej części oddalił powództwo;

IV. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.825 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. zniósł wzajemnie koszty zastępstwa procesowego.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że w wyniku przeprowadzonych postępowań o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego w dniu 7 sierpnia 2015 r. pomiędzy Województwem (...) reprezentowanym przez (...), a J. Ł. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Zakład Usług (...) z siedzibą w N. S. zostały zawarte trzy umowy nr (...), na podstawie których wykonawca w ramach prowadzonej działalności zobowiązał się do zimowego utrzymania dróg wojewódzkich w sezonach zimowych (...), (...) na terenie (...) w Z. w (...) w Z. i na terenie (...) w K. w (...)w K. i S..

W dniu 11 sierpnia 2015 r. została zawarta umowa nr (...) na wykonanie usług polegających na zimowym utrzymaniu dróg wojewódzkich na terenie (...) w Z. w (...) (...) Wojewódzkich w B..

W dniu 24 sierpnia 2015 r. pomiędzy stronami została zawarta umowa nr (...) na wykonanie usług polegających na zimowym utrzymaniu dróg wojewódzkich na terenie (...) w K. w (...) w S..

W ramach zawartych umów wprowadzony został wymóg wyposażenia przez wykonawcę usługi sprzętu w urządzenia (...). Wykonawca został zobowiązany do uzyskania u dostawcy systemu, w formie pisemnej, odbioru i akceptacji zainstalowanych na swoich jednostkach urządzeń (...) i przedstawienia dokumentu w terminie do 25 października każdego roku. Za brak montażu wraz z odbiorem i akceptacją zainstalowanych urządzeń (...) w zakreślonym terminie zamawiający był uprawniony do naliczenia kary umownej za każdą rozpoczętą dobę 100 zł brutto oraz za każdą dobę powyżej 10 dni - 500 zł brutto/dobę. Za wykonanie przedmiotu umów wykonawca otrzymał wynagrodzenie ryczałtowe w łącznej wysokości 1.508.677,61 zł. Pojazdy, które zostały zadysponowane do realizacji prac były wyposażone w wymagane urządzenia (...). Powód we wskazanym terminie nie dostarczył jednak oświadczenia dostawcy systemu o aktywacji czujników na poszczególnych nośnikach. W piśmie z dnia 26 października 2015 r.

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Z. przypomniał o konieczności dostarczenia dokumentów i wyznaczył nowy termin wywiązania się przez powoda z zapisów umowy na dzień 3 listopada 2015 r. W dniu 25 listopada 2015 r, powód uzyskał akceptację urządzeń (...) zainstalowanych w sześciu pojazdach - pięciu udostępnionych w celu realizowania usługi objętej umową nr (...) oraz jednego w celu realizowania usługi objętej umową nr (...).

W dniu 2 grudnia 2015 r. powód uzyskał akceptację dla dalszych trzech pojazdów w celu realizowania usługi objętej umową nr (...) oraz dwóch w celu realizowania usługi objętej umową nr (...).

W dniu 9 grudnia 2015 r. powód uzyskał akceptację dla kolejnego pojazdu w celu realizowania usługi objętej umową nr (...). W dniu 3 marca 2016 r. firma (...) LTD sp. z o.o. dokonała uruchomienia i odbioru trzech pojazdów w celu realizowania usługi objętej umową nr (...) oraz jednego w celu realizowania usługi objętej umową nr (...). W piśmie z dnia 27 maja 2016 r. dostawca systemu (...) dokonał korekty zaświadczenia z dnia 9 grudnia 2015 r, informując o wystawieniu akceptacji dla jednego pojazdu w celu realizowania usługi objętej umową nr (...) oraz jednego pojazdu w celu realizowania usługi objętej umową nr (...).

Za wykonane prace objęte umową nr (...) powód wystawił faktury nr (...) - 18.748,80 zł i nr (...) - 9,676,80 zł obejmujące należność o łącznej wartości 28.425,60 zł.

Za wykonane prace objęte umową (...) powód wystawił faktury nr (...) - 15.443,46 zł, nr (...) - 51,691,34 zł, nr (...) - 178.900,92 zł, nr (...) - 56.590,92 zł, nr (...) - 19.762,38 zł, nr (...) - 47.831,58 zł, opiewające na łączną wartość 370.220,60 zł. Za wykonane prace w ramach umowy nr (...) powód wystawił faktury nr (...) - 25.363,80 zł, nr (...) - 127.623,60 zł, nr (...) - 50.109,30 zł, nr (...) - 7,155 zł, nr (...) - 26.065,80 zł, opiewające na łączną kwotę 236.317,50 zł. Za prace wykonane w ramach umowy nr (...) powód wystawił faktury nr (...) - 12.652,20 zł, nr (...) - 7.276,50 zł, o łącznej wartości 19.928,70 zł. Za prace wykonane w ramach umowy nr (...) powód wystawił faktury nr (...) - 242.316,77 zł oraz nr (...) - 7.648,02, o łącznej wartości 249.964,79 zł. Kwota objęta fakturą nr (...) została uregulowana przez zamawiającego w całości. W dniu 28 października 2016 r. strona pozwana wystawiła noty księgowo nr (...) którymi obciążyła stronę powodową karami umownymi w łącznej wysokości 113.000 zł. W pismach z dnia 26 października 2016 r. zamawiający złożył oświadczenie o potrąceniu wierzytelności z tytułu naliczonych kar umownych w wysokości w łącznej wysokości 113.000 zł z wierzytelnością przysługującą wykonawcy z tytułu należności objętych umowami nr (...)

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, iż żądanie pozwu zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie strona powodowa dochodziła zapłaty kwoty 113,000 zł tytułem zwrotu potrąconej przez stronę pozwaną kary umownej, naliczonej na podstawie postanowienia umownego § 9 ust. 1 pkt 7.

Stosownie do treści art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Analizując treść postanowień kontraktu dotyczących niewykonania umowy w terminie i kar umownych stwierdzić należy, że za brak montażu wraz z odbiorem i akceptacją zainstalowanych na swoich jednostkach urządzeń (...) od dostawcy systemu (...) w terminie do 25 października każdego roku strona pozwana była uprawniona do naliczenia kary umownej za każdą rozpoczętą dobę 100 zł brutto oraz za każdą dobę powyżej 10 dni - 500 zł brutto/dobę. Strona powodowa nie miała zastrzeżeń co do sposobu wyliczenia naliczonej kary umownej. Istota sporu koncentrowała się wokół kwestii możliwości naliczenia przez stronę pozwaną kar umownych w kontekście formułowanych przez powoda przyczyn opóźnienia. Nie budziło wątpliwości, że powód ~ jak sam przyznał, nie przedłożył w wymaganym terminie dokumentów potwierdzających dokonanie aktywacji urządzeń systemu (...) w swoich pojazdach, do czego zobowiązał się na mocy zawartych umów. Powód kwestionował jednak uprawnienie strony pozwanej do dokonania potrącenia; podnosił mianowicie, że po stronie pozwanej nie powstała wierzytelność wzajemna z tytułu kary umownej, albowiem opóźnienie powoda w wykonaniu umów wynikało z przyczyn nieleżących po jego stronie, nadto powód zamontował na swych jednostkach urządzenia (...) nie przedłożył jedynie zaświadczenia wystawionego przez dostawcę systemu o jego odbiorze i

akceptacji. Uważna i wnikliwa lektura umowy stron nieuchronnie prowadzi do wniosku, że dla odpowiedzialności powoda nie ma znaczenia kwestia zawinienia, czy też odpowiedzialności za przyczyny opóźnienia : kwestia rozliczeń pomiędzy powodem a spółką (...) - dostawcą systemu (...) pozostaje poza zakresem rozpoznania w niniejszej sprawie.

Biorąc pod uwagę treść umów zawartych przez strony, w ocenie Sądu strona pozwana mogła naliczyć powodowi kary umowne za samo opóźnienie się z wykonaniem umowy w zakresie montażu i przedstawienia stosownej dokumentacji dotyczącej wskazanych w niej urządzeń (niezależnie od odpowiedzialności powoda za owo opóźnienie) i taką wiarytelność wzajemną potrącić z wiarytelnością powoda o wynagrodzenie ze skutkiem umorzenia obu wiarytelności nawzajem do wysokości wiarytelności niższej (art. 498 § 1 i 2 k.c.). W art. 484 § 2 k.c. ustawodawca przewidział możliwość miarkowania wysokości kary umownej, przy czym uzależnił powyższe od wystąpienia jednej z dwóch ujętych w tym przepisie przesłanek. M. zastosowanie instytucji miarkowania kary umownej może mieć miejsce wówczas, gdy zobowiązanie, z którym powiązana jest kara, zostanie w znacznej części wykonane lub gdy kara umowna będzie rażąco wygórowana.

Odnosząc się do przesłanki „wykonania zobowiązania w znacznej części”, wskazać należy, iż powyższe określenie w rozumieniu komentowanego przepisu oznacza zaspokojenie w istotnym zakresie interesu wierzyciela. Dokonując w realiach przedmiotowej sprawy oceny, czy zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, przesądzające znaczenie ma porównanie stopnia wykonania tego elementu świadczenia, z którym powiązano karę umowną, do całości świadczenia jakie miało być przedmiotem wykonania przez dłużnika. Przy czym istotne jest, w jakim zakresie zobowiązanie zostało wykonane w zakreślonym przez strony w umowie terminie. Bezsprawnym w niniejszej sprawie było, iż powód na gruncie zawartych ze stroną pozwaną umów zobowiązany był wykonać usługę polegającą na zimowym utrzymaniu dróg, co poza wszelką wątpliwością uczynił; wyposażył też pojazdy w urządzenia (...), nie przedłożył jedynie wymaganych dokumentów. Kierując się powyższymi względami Sąd Okręgowy uznał, iż istniały podstawy do redukcji wyliczonej przez stronę pozwaną kary umownej do 50% jej wysokości, tj. do kwoty 56.500 zł, bowiem powód w połowie wykonał zobowiązanie dotyczące urządzeń (...) dokonał jego montażu lecz nie przedłożył w zakreślonym terminie oświadczenia od dostawcy systemu o jego odbiorze i akceptacji. Redukcja kary umownej do wskazanej kwoty jest usprawiedliwiona okolicznościami sprawy i nie pozbawia kary umownej funkcji stymulacyjno-represyjnej, a przy tym uwzględnia fakt, że strona pozwana nie poniosła szkody wskutek niedochowania terminu przez powoda. Należy zaznaczyć przy tym iż przedłożenie wskazanych dokumentów miało istotne znaczenie dla strony pozwanej do przyjęcia prawidłowości działania urządzeń (...) i wiarygodności ich wskazań.

Sąd rozważając wystąpienie w niniejszej sprawie drugiej z ujętych w art. 484 § 2 k.c. podstawy miarkowania kary umownej, w postaci rażącego wygórowania kary, miał na uwadze, iż brak jest legalnej definicji pojęcia „rażąco wygórowanej” kary umownej, a przy tym treść art. 484 § 2 k.c. nie daje jakichkolwiek wskazówek w tym zakresie. Ustawodawca posługując się tak niedookreślonym pojęciem zapewnił możliwość elastycznego stosowania instytucji miarkowania kary umownej, opierającej się w dużym stopniu na uznaniu sędziowskim, uwzględniającym konkretne okoliczności sprawy. Sformułowanie przesłanki „rażącego wygórowania” świadczy o tym, że miarkowanie winno mieć miejsce wyjątkowo, tylko wtedy, gdy kara umowna będzie nie tylko wygórowana, ale wygórowana rażąco, czyli w taki sposób, że system prawa nie może tolerować jej dysproporcji w stosunku do słusznych interesów wierzyciela. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy ustalona kwota kary umownej nie jawi się jako rażąco wygórowana, a zatem ta przesłanka miarkowania kary umownej nie znalazła zastosowania w niniejszej sprawie.

Należy mieć bowiem na względzie, iż wysokość ^wynagrodzenia strony powodowej wynosiła 1.508.677,61 zł i to właśnie w kontekście tejże kwoty oceniać należało wysokość naliczonej kary umownej, tj. czy relacja między nimi ma charakter rażącej dysproporcji. Skoro zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 7 umowy wysokość kary umownej wynosiła za każdą rozpoczętą dobę 100 zł brutto oraz za każdą dobę powyżej 10 dni - 500 zł brutto/dobę, to przy uwzględnieniu pozostawiania przez powoda w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia ustalona wysokość kary umownej w kwocie 113.000 zł, jest nie tylko zgodna z zapisami umowy, ale jednocześnie stanowiąc 7,49% całego wynagrodzenia, w żadnym razie nie jawi się jako rażąco wygórowana. Podkreślić należy, iż instytucja kary umownej ma na charakter represyjny i mobilizujący dłużnika do terminowego spełnienia świadczenia. % tej też przyczyny nie może mieć ona li

tylko charakteru symbolicznego, lecz ma być na tyle dotkliwa, by dłużnik mając świadomość możliwości jej naliczenia, podjął wszelkie stania celem zachowania terminu spełnienia świadczenia ustalonego w umowie.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zasądzając je od daty wyrokowania bowiem to sąd ustalał wysokość należnego powodowi świadczenia.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu, Sąd oparł na treści art. 100 k.p.c. Powyższy wyrok zaskarżył apelacją powód, który powołując się na naruszenie prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 kpc, art. 98 kpc w zw. z art. 100 kpc, błędne ustalenia faktyczne wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz powoda 56.500zł z odsetkami 5.106,68 liczonymi do dnia oraz ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadniona.

Sąd Okręgowy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, ocenionego bez przekroczenia granic określonych treścią art. 233§1 kpc dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz trafnie określił ich prawne konsekwencje. Ustalenia te oraz ich prawną ocenę Sąd Apelacyjny podziela, przyjmując je jako własne.

Odnosnie do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie błędnej oceny dowodów przejawiającej się w błędnej wykładni treści umowy i uznanie, że pozwany na podstawie § 9 pkt 7 umowy może nałożyć karę umowną za jedynie brak przedłożenia pisma o akceptacji urządzeń (...), podczas gdy z treści umowy § 9 pkt 7 umowy wynika, że wykonawca zapłaci zamawiającemu kary umowne za brak montażu wraz z odbiorem i akceptacją zainstalowanych na swoich jednostkach urządzeń (...), co uniemożliwia nałożenie kary umownej wyłącznie za brak przedłożenia zaświadczenia o odbiorze i akceptacji urządzeń (...), należy stwierdzić, że tak sformułowany zarzut jest oczywiście chybiony.

Art. 233 § 1 kpc wyraża bowiem jedną z podstawowych zasad procesu cywilnego tj. zasadę swobodnej oceny dowodów, stanowiąc, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Naruszenie tego przepisu może więc polegać na tym, iż sąd z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów przyjął za wiarygodny określony dowód lub też odmówił wiarygodności konkretnemu dowodowi. Strona, która podnosi taki zarzut musi przy tym wykazać, o jaki konkretnie dowód chodzi i na czym polega przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów. Takiego zarzutu pozwany nie formułuje, a przeciwnie, kwestionuje ocenę prawną (wykładnię umowy) ustalonego stanu faktycznego.

Niezasadny okazał się także zarzut błędu w ustaleniach faktycznych poprzez uznanie, że pozwany na podstawie § 9 pkt 7 umowy może nałożyć karę umowną za jedynie brak przedłożenia pisma o akceptacji urządzeń (...), podczas gdy z treści umowy § 9 pkt 7 umowy wynika, że wykonawca zapłaci zamawiającemu kary umowne za brak montażu wraz z odbiorem i akceptacją zainstalowanych na swoich jednostkach urządzeń (...), co uniemożliwia nałożenie kary umownej wyłącznie za brak przedłożenia zaświadczenia o odbiorze i akceptacji urządzeń (...).

W § 9 ust. 1 pkt 7 zawartych przez strony umów przewidziano, że wykonawca zapłaci zamawiającemu kary umowne za brak montażu wraz z odbiorem i akceptacją zainstalowanych na swoich jednostkach urządzeń (...) od dostawcy systemu (...) w terminie do 25.10 każdego roku w wysokości: za każdą dobę 100 zł brutto, za każdą dobę powyżej 10 dni 500zł brutto.

Skarżący dokonuje oczywiście wadliwej wykładni wskazanych postanowień umownych twierdząc jakoby kara umowna należała się pozwanemu tylko w wypadku jednoczesnego braku montażu urządzeń (...) na jednostkach powoda oraz braku odbioru i akceptacji tych urządzeń.

Apelujący twierdzi, że aby pozwany mógł dochodzić kar umownych za sam tylko brak odbioru i akceptacji urządzeń (...), to w umowie musiałyby zostać zastrzeżone osobne kary umowne za brak montażu urządzeń i osobne za brak odbioru i akceptacji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego treść przedmiotowych zapisów umownych nie pozostawia wątpliwości, że powód winien spełnić te wymagania łącznie i tylko wtedy zachodziłby brak podstaw do naliczania kar umownych wskazanych w § 9 ust.1 pkt 7.

Chodzi tu bowiem o jeden niepodzielny obowiązek wyposażenia sprzętu w autoryzowane urządzenia (...), a nie dwa niezależne od siebie wymagania.

Pozwany był zainteresowany w tym, by monitoring urządzeń powoda używanych przy realizacji umowy był możliwy do realizacji przez urządzenia autoryzowane przez dostawcę systemu (...).

Tylko wtedy pozwany miał pewność prawidłowości dziania urządzeń (...) i w konsekwencji właściwego monitorowania pracy sprzętu wykorzystywanego przez powoda do wykonywania umowy oraz uzyskiwania wiarygodnych raportów z monitoringu (...).

Pozwany gospodaruje funduszami publicznymi a wykonywanie obowiązków w tym zakresie przez jednostki samorządu terytorialnego jest przedmiotem zainteresowania różnego rodzaju organów kontrolnych.

Zrozumiałe jest zatem to, że pozwany zagwarantował sobie w umowie możliwość nadzoru nad wykonywaniem przez powoda obowiązków w tak newralgicznej dla lokalnej społeczności materii jaką jest zimowe utrzymanie dróg.

Monitoring pracy sprzętu przy użyciu autoryzowanych urządzeń (...) był w tym zakresie nieodzowny, gdyż tylko taki sprzęt gwarantował wiarygodność danych.

Powód zaakceptował postanowienia umów zawartych z pozwanym w trybie ustawy o zamówieniach publicznych wraz z wymaganiami dotyczącymi wyposażenia sprzętu w urządzenia (...), które miały spełniać wskazane w umowach wymagania autoryzacji przez dostawcę sygnału (...).

Należy zaakcentować, że już w opisach przedmiotu zamówienia dotyczących zawartych między stronami umów wyraźnie wskazano, że wykonawca zobowiązany jest do zakupu, bądź dzierżawy, montażu i serwisu zintegrowanego modułu (...)/ (...) wraz z czujnikami na własny koszt (dot. nośnik, piaskarko-solarka, pług) i do dostarczania przez te urządzenia danych telemetrycznych z nośników opisujących pracę w/w sprzętu. Wskazano też, że koszty zakupu / dzierżawy/ montażu serwisu urządzeń (...) oraz aktywacji pojazdów w systemie i opłatę abonencką miał pokrywać wykonawca.

Chybiona jest sugestia apelacji że umowa winna przewidywać osobne kary umowne za brak odbioru i akceptacji urządzeń (...).

Oznaczałoby to, że pozwany mógłby dochodzić kary za brak odbioru i akceptacji sprzętu od dostawcy sygnału (...) w sytuacji, gdyby pojazdy powoda nie były w ogóle wyposażone w urządzenia (...).

Niezasadny jest zarzut błędnego ustalenia przez Sąd Okręgowy, że „powód wykonał umowę w 50% podczas, gdy z materiału dowodowego wynika, iż powód wykonał ją w 100% - odśnieżanie i posypywanie dróg i chodników, zaś nieprzedłożenie jedynie zaświadczenia formatu kartki A4 stanowiło jedynie fragment czynności technicznej”.

Sąd Okręgowy nie przyjął bowiem, że powód wykonał jedynie w 50% swoje zobowiązanie w zakresie zimowego utrzymania, a jedynie wskazał na spełnienie przez powoda jedynie w części obowiązku umownego, którego niewykonanie zagrożone było przedmiotową karą umowną.

Dopuszczalność zastrzegania kar umownych dla zagwarantowania wykonania tego rodzaju ubocznych obowiązków umownych nie budzi wątpliwości.

Wbrew wywodom apelacji słusznie uznał Sąd Okręgowy, że przydatnym do badania ewentualnego nadmiernego wygórowania kary umownej kryterium winien być stosunek wielkości kary umownej obciążającej powoda do wysokości uzyskanego przez niego wynagrodzenia za wykonanie umowy.

Pozwany w wykonaniu swego obowiązku świadczył na rzecz powoda 1.508.677,61 zł i kwota ta obiektywnie obciążała jego aktywa.

Akcentowanie przez apelującego jakoby zysk powoda wyniósł zaledwie 144.400zł nie może mieć zatem istotnego znaczenia, a należy wskazać, że powód bynajmniej tego twierdzenia nie wykazał.

Ostatecznie zmiarkowana przez Sąd Okręgowy kara umowna stanowi zaledwie 3,7% kwoty uzyskanej przez powoda tytułem wynagrodzenia za wykonanie łączącej go z pozwanym umowy.

Trudno uznać, by kara umowna była rażąco wygórowana nawet przy uwzględnieniu, że pozwany nie poniósł szkody.

Powód wywiązał się z obowiązku dostarczenia przedmiotowych akceptacji z ustalonym przez Sąd Okręgowy znaczącym opóźnieniem dotyczącym kilkunastu pojazdów.

Chybionym zabiegiem jest bagatelizowanie przez apelującego znaczenia spełnienia wymogu w zakresie przedstawienia dokumentów odbioru i akceptacji urzędzeń (...) przez akcentowanie, że chodzi tu jedynie o „zaświadczenie formatu kartki A 4”.

Nie chodzi tu bowiem o rozmiar dokumentu, lecz o znaczenie faktu autoryzacji urzędzeń (...).

Wszak wyposażenie sprzętu powoda w urzędzenia (...) autoryzowane przez dostawcę sygnału (...) gwarantowało wiarygodność danych przesyłanych przez te urzędzenia.

Nieuzasadniony okazał się wreszcie zarzut naruszenia art. 98 kpc w zw. z art. 100 kpc przez zniesienie między stronami kosztów zastępstwa procesowego, podczas gdy koszty zastępstwa procesowego były niezbędne w celu wyegzekwowania świadczenia powoda.

Sąd Okręgowy nie kwestionował bynajmniej, że koszty te były niezbędne do celowego dochodzenia praw przez powoda.

Jednak zastosowanie art. 100 kpc było w sprawie jak najbardziej uzasadnione skoro również pozwany poniósł koszty celowej obrony i miał prawo dochodzić ich zwrotu od przeciwnika.

Zachodziły zatem wszelkie podstawy do wzajemnego zniesienia kosztów skoro powód wygrał proces prawie w połowie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art, 385 kpc oddalił apelację.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu w instancji odwoławczej znajdowało oparcie w art, 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Ewa Staniszevska Mikołaj Tomaszewski Ryszard Marchwicki